

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 317 (3449) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Ismét hosszú háborúra készítik elő az angol közvéleményt

A légiháború kiélezésére korlátozzák téli hadműveleteiket az angolszászok (?)

Ujabb nagy sikereket értek el a japánok az ellenséges hajókaravánok elleni harcban

Berlinből jelentik: (MTI) A kelvi harcokról jelent az Interim:
Ma már senki sem mondja komolyan, hogy a bolsevisták ezévi nyári ériási támadása, amely közel félévig tartott, elérte a célját, vagyis hogy a német keleti arcvonalat felgöngyölytette és a német hadsereget szétverte, bár az ellenség elképzelhetetlen és eddig még soha nem tapasztalt tömegében vetett be embert és fegyvert. Ennek megfelelően azonban szörnyű veszteségeket szenvedett. Angol jelenléte szerint a szovjet vezérkari tisztek kijelentették, hogy a területi nyereségek a Szovjetre nézve alárendelt jelentőségűek. Jelenleg az a halyzet, hogy a németek mind a nagy Dnyeper-ívből, mind pedig Kirovgrád, Cserkasszi és Korosztény környékén, valamint a Berezinánál saját támadó vállalkozás aikkban lényeges előretörést tettek és eközben nagyobb szovjet csapatokat semmisítettek meg, a többi gyújtópontokon pedig a Nikopoi hidónél a Vitebszknél újabb teljes elhárítógyőzelmeket arattak, amelyekben 117 páncélost, 82 ágyút és ismétlőágyút, 83 nehézsorozatvetőt, továbbá nagymennyiségű nehéz gyalogos és önműködő fegyvert semmisítettek meg, vagy zsákmányoltak. Közben pedig 1100 foglyot ejtettek. A légierő, bár harcra készen a rossz idő miatt akadályokba ütközött, a légvédelemmel együtt december 20-án 21 szovjet gépet lőtt le, amelyből 11-et a légvédelem semmisített meg.

A Times írja: Németországban nem lehet forradalomra számítani

London. (Bud. Tud.) A Times részletesen fejtegeti az európai erőd erős és gyenge pontjait, majd óva inti olvasóit attól, hogy forradalomra számítsanak Németországban. A német népet — úgy mond — nem lehet csábítani azzal, hogy demokráciát és boldogságot ígérnek neki, mert a demokráciát nem kívánja, az általa nyújtott boldogságot pedig nem hiszi.

Zürich. (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung londoni tudósítója írja: A szövetségesek arcvonalának legutóbbi katonai és politikai eseményeire vonatkozóan Angliában szaporodnak a hivatalos személyiségek nyilatkozatai, melyek a közvéleményt arra készítik elő, hogy hosszú háború lehetőségére kell számítani. Ez a vélemény kezd kialakulni a sajtóban is. Egyik jele annak, hogy Angliát előkészítik a háborús események fokozódására. A Sunday Times cikksorozatát kezd az elkövetkezendő hadműveletekről, azok nehézségeire való utalással. Különösen kiemeli, hogy az időjárás valamennyi harctéren fontos szerepet játszik, valamint azt hangsúlyozza, hogy ez egyben határt szab nyugati és keleti között a hadműveletek teljes párhuzambaállításának. A Szovjet téli hadjárata — írja a lap — csak nehezen végrehajtható hadjárattal. A nyugati hatalmak valószínűleg kénytelenek a légiháború kiélezésére korlátozni tevékenységüket. Ezzel kapcsolatban felteszik, hogy a Szovjet távesszel és nyáron nem tudják majd ugyanolyan lendületet adni, mint té-

len. Ebben az időben kell visszont a nyugati hatalmaknak támadniuk. Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelentik: A császári főhadiszállás szerdán a tengerészeti légierőnek ellenséges hajókaravánok ellen a Marcus foknál elért sikereiről ad hírt. A hivatalos jelentés így szól: A japán tengerészeti légierő, amely

Rejtett kommunista szervezkedést robbantott szét a belgrádi rendőrség

Zágráb. (MTI) Belgrádból jelentik, hogy a rendőrségnek hosszabb megfigyelés után Belgrád város keleti közepén rejtett kommunistaüzemet sikerült lelepleznie. A földalatti szervezet egy ház lakásában volt, a padló alól a föld alá vezető rejtett helyiségben, melyet igen ügyesen álcáztak. A rendőrség működése közben lepte meg a bandát, amely törvénytelen újságot szerkesztett és röpiratokat adott ki. Az *Ornava* című lap azt írja, hogy sikerült ártalmatlanná tenni Tito láthatatlan katonáit. Így szétszakították a messze szétágazó kommunista szervezkedést, amely összeköttetésben volt a kommunista hatalmakkal.

Moszkvából jelentik: (B. T.) Sztalin kedden ünnepelte 64-ik születésnapját. Ez alkalomból 658 szovjet tisztet nevezett ki tábornokká. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelentik: A brit hírfőda jelentése szerint a lengyel minisztertanács kedden közölte, hogy meghalásukára Mikolajczik miniszterelnök jelenlétét a

december 21-én kétszer, reggel és délután intézett támadást a Marcus foknál ellenséges hajókaravánok ellen, a következő eredményeket érte el: Elsülyesztettek két nagy szállítóhajót, négy vagy öt különleges, vagy közepesszállítóhajót, két cirkáló és partraszállítóhajót, megrongált egy rombolót, amely kigyulladt és súlyosan megsérült, továbbá több kisebb különböző járművet. A japán veszteség öt repülőgép, melyek részint önként vetették magukat az ellenséges célokra, részint nem tértek vissza repülőtereikre.

A második támadásnál elért eredmények a következők: Elsülyesztettek két különleges szállítóhajót, két motoros torpedónaszádót és mintegy 30 partraszállítócsónakot. Súlyosan megrongáltak egy torpedórombolót, amely kigyulladt, egy tengeralattjáróvadászt és egy szállítóhajót, valamint több partraszállító járművet. Lelőttek még 4 darab ellenséges repülőgépet. Ebben a támadásban is 5 japán repülőgép veszett el, amelyek önként vetették magukat az ellenséges célokra. Valamennyi ellenséges szállítóhajót és partraszállító járművet partraszállás előtt érte a támadás csapatokkal és hadianyaggal súlyosan megrakott állapotban.

hétfőn Eden külügyminiszterrel folytatott megbeszéléséről. Londoni lengyel körök a legnagyobb tartózkodással kezelik a minisztertanács keddi ülését, amelyről nem adtak ki hivatalos közleményt. Bár a szovjet-lengyel kapcsolat újrafelvételére súlyos és bonyolult kérdés, mégsem tekinthető megoldhatatlannak.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelentik: Malez, Algírából menekült volt francia ezredes, aki a Gaullé-féle hadsereg felállításának vezetője volt és a gaulléisták bolsevizálása miatt menekült el a Marin szertim Tangorben székelt mondták.

A díszidőszak hadseregében az erős romlás mutatkozik. A szakadár csapatok zöme abból az 50.000 marxistából áll, akiket gyűjtőtáborokból engedtek el és most újraszervezik. Giraud megkísérelte a beavatkozást, de semmit sem tudott elérni. Ugyanaz a helyzet a rendőrségnél is, amelynek a 95 százaléka bolsevista.

A szeretet ígézetében

A társadalom összefogó erejét arról ismerjük meg, hogy mennyit tudnak az emberek egymásért áldozni. A szívük az egymásért hozott áldozatok fényében forrnak egy s a társadalmi rétegek között fennálló sokszor mérv, sokszor talán kemény falakat az áldozatos szívek törnek össze.

Már régóta örömmel figyeljük a magyar társadalom életét és örömtűz győl lelkünkben, amikor látjuk, hogy mi magyarok is tudunk egymásért áldozatot hozni. Most karácsonykor látszik meg különösen ennek a szeretet-lángnak a lobogása. A szeretet nagy ünnepe fókuszabb mértékben jut eszünkbe, hogy a keresztények első és legfontosabb kötelessége a szeretet és a keresztény nem mehet el közömbösen nyomorgó testvére mellett. A szeretet előtt nincs távolság, ledönt az minden korlátot. Tegnap is meghatva bontottunk fel egy táviratot. Az ember meglepődik, ha táviratot kap, önkéntlenül arra gondol, hogy valahol baj van. Pedig tegnap csak egy messze távolban, Kalocsán élő hűséges olvasónk szíve dobant meg a sürgönyön keresztül előttünk. Felhívtuk kedves olvasónk figyelmét arra, hogy egy szegény asszony hátszekkuporgatta pénzeszközét, hogy a hideg beálltával férjének meleg kabátot vehessen. De a lelketlen gonoszság megfosztotta őt a lehetőségétől és ellopták tőle a kabáttra összerakott 700 pengőt. Erre a hírre kalocsai olvasónk szívében megmozdult a szeretet tüze és táviratilag 100 pengőt küldött a szegény asszony részére. Ki kell emelnünk ezt a tényt, mert a keresztény és magyar hősiesség áldozatos szellemét látjuk benne.

De számtalan ily nemes példát tudnók felsorolni az életből, közelebbről városunk életéből is. Sokszor talán nem is olvassuk el az újságokból a karácsonyi ünnepekről szóló beszámolókat. Talán egy-egy unalmas közleményeknek minősítjük azokat. De ha ott vagyunk és szemléljük, látjuk, hogy mely tartalom, áldozatos szeretet lángol a karácsonyi törtétektől felénk.

Tegnap a Katolikus Nőszövetség karácsonyi ünnepségén voltam. Elnéstem az ünnepségre siető leányok és asszonyok csoportját. Egy sem jött üres kézzel a betlehemi jászolhoz, mindenki kezében egy kis csomag volt. Pedig ma kevés ember van, aki bőszégből adhat húst, zsírt, cipőt, ruhát... ma amit ezellől a szegényeknek adunk, önmagunktól vonjuk meg, hogy több jussan talán azoknak, akiket szeretünk Krisztus szeretetében. S ez nemesek ezen az ünnepségen van így, hanem minden karácsonyi ünnepségen. Csak a napokban olvashattunk róla, hogy a Carmen nagyvezér pengő-értéltől karácsonyi ajándékot osztott szét a munkások gyerekei között, sok és gazdag ajándékot osztott szét a vasutasasszonyok a IV. karácsonyi ünnepségen s minden helyen minden és beosztásos ünnepséggel osztott szét ajándékait a posta is. Egyszóval, üzemek szinte nemes verseny-

re kelve dolgoznak, hogy minél többet tudjanak adni a szent ünnepek alkalmával, hogy örömet és boldogságot sugározzanak az emberek a szegények életébe.

De mi azt is tudjuk, hogy ez a szeretet nem egyszerű részvét, hanem a hatalmas kised jászolyából árad felénk, aki folyton áldozatos szeretettel tisztítja az embereket, olyan nagy és meleg szeretettel, amellyel ő szeretne az embereket. (V. J.)

Elfogta a rendőrség a vakmerő nagyváradi lakásfosztogatót

Alnéven szállodában lakott a betörő

Nagyvárad, december 22. Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy az egyik váradi cukrászdából ismeretlen tettes ellopta Fülöp László vállalatigazgató tükörcsüvét, kalapját és kesztyűjét. Hétfőn délután pedig teljesen kifosztották Pálffy Jenő gépkocsikedő Szepember 6-ulcai lakását, ahonnan mintegy 30 ezer pengő értékben 11 öltöny ruhát, 8 pár cipőt, nagymennyiségű fehérneműt és egy rádiót vittek el.

A károsultak 500 és 1000 pengő jutalmat ajánlottak fel a tettes kézrekerítéséért. Valószínűleg ez az ajánlat ragadta meg a közönség figyelmét, meri szerdára virradó éjszaka egy üzletszerű arra lett figyelmes, hogy régi barátja, aki a Pannonia szállóban lakik, ruhákat árusít és nagymennyiségű ruhakészlettel rendelkezik.

Gyanúját nyomban közölte a rendőrséggel, amely hamarosan kiderítette, hogy Gallay Kálmán gyanúsított Bánffy Lajos néven jelentette be magát a szállóban, ahol nyomban felismerték a lopott ruhaneműket.

Gallayt őrizetbe vették és kihallgatása alkalmával egykedvűen ismertette a lopásokat, amelyeket 10 nap óta követ el Nagyváradon. Beismerte azt is, hogy állandóan lopásokból és szélhámoságokból él. Legutóbb Kolozsváron és Budapesten "dolgozott", innen tette át működési helyét Váradra.

A veszedelmes tolvaj kihallgatása még tart. Valószínűleg több betörést követett el Váradon, mint amennyit bejelenített.

Böngészés az ünnepi műsorban

Az ünnepnapokkal mindnyájunkra egy kis szabad levegő áramlik. Fel szabadulás a hivatalos és magánügyek, bajok, gondok sokasága alól. Hogyan töltsem el jól, hangulatosan, tartalmasan, gondfelejítően a nagy ünnepeket? Böngésszék a meghirdetett műsorok között... Amint az egyik műsort a másik után félreveszem, csodálkozva állapítom meg, hogy az előző évtől, időktől eltérően a nagy ünnep első és másodnapján délelőttre is iktattak be előadást a színház műsorába. Az sem hagyott ugyan hidegen, hogy a fővárosban ezen napok délelőttjére labdarugó mérkőzést tűztek programmba. Szóval így ünnepel a keresztény főváros és Nagyvárad! Ezekről a rendezésekről — ideális állapotot véve — a keresztény közönségnek távol kellene maradnia. Őt a magasztos ünnepen más műsor várja. Kellemetlen döntés előtt állok... A "vagy-vagy" gerinces, kemény, öntudatos döntést vár. De — az ősz az árny, a "vagy-vagy" a "vagy-vagy", hanem maradok ünneptartó keresztény.

Befejezte a felsőház a költségvetés részletes vitáját

Budapest. (MTI): A felsőház szerdán folytatta a jövő évi költségvetés részletes tárgyalását. Az ülést 10 óra után nyitotta meg Perényi Zsigmond báró elnök. A vallás- és közoktatásügyi tárcát tárgyalta, Ferenczy Gábor volt az első felszólaló. Hangoztatta, hogy mint a felsőháznak egyedüli tanító tagja, a népoktatás legfőbb sebének a tanítók hiányát tartja. Sok helyen a tanító egyedül képviseli a magyar államcsinét és gyakran lakás nélkül albérletben húzódik meg. E hiány orvoslására való gyors intézkedés megvalósítását kérte. Ajánlotta, hogy a kisebbségi sorban működő tanítók érdemei elismerésül a VII-ik fizetési osztályba kerülhessenek be. A költségvetést elfogadta.

Vitéz Biró István kérte, hogy a Dél-

Erdélyben még 1921 előtt Észak-Erdélybe ment tanítók is továbbmehessenek a ranglétrán, ezenkívül ajánlotta, hogy azoknak a tanítóknak a szolgálati éveit is számítsák be, akik az idegen megszállás alatt a hűségükért megtagadták. A költségvetést elfogadta.

Az Esti Újság írja: A felsőház mai ülésén a költségvetés részleteiben való elfogadása után sorakerült a kormányának adott gazdasági felhatalmazás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat, melyet a felsőház egyesített bizottságai módosítottak. A módosítások a 42 tagú országos bizottság összehívására vonatkoznak. A bizottságban jelenleg a képviselőház 24 és a felsőház 18 tagja foglal helyet. A javaslat azt célozza, hogy a bizottságban egyenlően 28—28 tag legyen mindkét házban.

Anyagi okok miatt

Négy embert megölt, másik kettőt és önmagát életveszélyesen megsebesítette egy kiskunhalasi földmives

A Pest írja: Kiskunhalason borzalmas tömeggyilkosság történt. Farkas József földműves anyagi okok miatt, amihez a jelek szerint féltékenység is járult, elmentébe került feleségével, aki ott hagyta és 12 éves leányával visszament édesanyjához. A gyilkosság sorozat azzal kezdődött, hogy agyonszúrta Tóth Lajos kiskunhalasi cipészt, akit azzal gyanúsított, hogy feleségével viszony van. Innen a szomszédos Kistelekre ment, ahol pisztollyal lelőtte Nagy T. Kálmánt és ifj. Brecska József gazdát, akik porében ellene vallottak. Innen ismét visszatért Kiskunhalasra, ahol anyósa házában szívenlőtte feleségét és leszúrta az anyósát. A zajra előszietett a házban tartózkodó Bor Tamásné, akit szintén lelőtt.

A kiskunhalasi rendőrség Farkas László ügyvéd háza környékén fogta el a gyilkost. Kiderült róla, hogy az ügyvédet is agyon akarta löni. Farkas József a rendőrök közeledtére menekülni igyekezett, de amikor látta, hogy kísérlete hiábavaló, fobelőtte magát.

Az áldozatok közül azonnal meghalt Nagy T. Kálmán, ifj. Brecska József, továbbá a gyilkos felesége és anyósa, akinek a neve Szabó G. Ferencné. Életveszélyesen megsebesült Tóth Lajos cipésmester és Bor Tamásné, valamint Farkas József, a gyilkos. A gyilkos a kórházi ágyon hejszerte, hogy egy hónapja készül tetteire. Szerinte felesége ki akarta forgatni a vagyonából, ezért akart leszámolni mindenkivel, aki ebben az ügyben ellene volt.

Kertészeti tanfolyamok Erdélyben

Magyarország területén sehol sincs olyan nagy jelentősége a kertészképzésnek, mint éppen Erdélyben. Sajnos azonban a mostani háborús viszonyok nem engedik meg, hogy a kormányzat állandó jellegű közép- és elsőfokú kertészeti szakoktatási intézményeket állítson fel. Báró Bánffy Déniel földművelésügyi miniszter az adott helyzetben más utat keresett a kertészeti szakismereteknek a széles néprétegekhez való eljuttatására. A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége útján, kertészeti tanfolyamok létesítését határozta el, amelyek keretében a kirendeltség szakemberei a helyszínen keresik fel a gyümölcs- és zöldségtermelő gazdákat s őket elméleti és gyakorlati oktatásban részesítik.

A háromhetes kertészeti tanfolyamok keretében a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének szakemberei a gyümölcs- és zöldségtermelő vidékek központjai-

ba ment tanítók is továbbmehessenek a ranglétrán, ezenkívül ajánlotta, hogy azoknak a tanítóknak a szolgálati éveit is számítsák be, akik az idegen megszállás alatt a hűségükért megtagadták. A költségvetést elfogadta.

A földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége most hat helyen tart háromhetes kertészeti tanfolyamot, mégpedig Magyarócsa, Várkú, Kide, Magyarfölpös, Zalán és Balánbánya községeken. Amennyiben ezek a tanfolyamok bevalnak azokat rendszeresíteni fogja, de természetesen nem mond le a szakképzést nyújtó és sokkal nagyobb elfoglaltságot igénylő hat- vagy nyolche-tes tanfolyamok megszervezéséről sem, amelyeket főleg a gyümölcs- és zöldségtermelő vidékek központjai-

Mozik műsora:

APOLLO: Botrány.
BELVAROSI: A lép virága.
CASINÓ: Örvény.
KORONA: Az első randevú.

ban fog létrehozni.

A háromhetes kertészeti tanfolyamok tanrendjét a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége úgy állította össze, hogy annak keretében a résztvevők elméleti és gyakorlati kiképzést nyerhessenek. A tanfolyamok hallgatói részére felszerelést és védekező szerket díjtalanul bocsát rendelkezésre, de ingyenes a tanfolyamokon való részvétel is.

A kertészeti tanfolyamokon a gyümölcs- és zöldségtermesztés kérdéseivel foglalkoznak a szakelőadók s az előadásokban a telepítés kérdései, a fiatal, még nem termő gyümölcsösök kezelése, a termő gyümölcsösök gondozása, különösen pedig a termés helyes kezelése, éppúgy szóba kerül, mint az elhanyagolt gyümölcsösök kitakarítása, a kártevők megismerése, az ellenük való védekezés s a talajművelés kérdései is. A tanfolyamok résztvevői ezenkívül a legfontosabb érdekképviseleti, közigazgatási és kereskedelmi ismeretekről is tájékoztatást kapnak s megismerik a gyümölcs- és zöldségtermesztésnek a népelemlés terén való fontos szerepét s annak nagy nemzetgazdasági jelentőségét.

A kertészeti tanfolyamok vezetői és előadói a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége felügyelete alá tartozó kertészeti felügyelők és gyümölcs- és zöldségtermelési intézők lesznek.

Rövid hírek a külföldről

Lisszabomból jelentik: (MTI) A keddi délutáni órákban kiadott orvosi jelentés szerint Churchill állapotában javulás tovább tart.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Führer a Német Akadémia elnökévé dr. Seys Inquart birodalmi miniszter nevezte ki.

Amsterdamából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit híriroda jelenti Washingtonból: Roosevelt a keddi sajtókonferencián közölte, hogy a jövő évi "előhívás" alapján minden amerikai katona szavazhat. Nem volt hajlandó közölni a részleteket, csupán a katonák választási jogáról szóló törvényről addig, amíg be nem terjeszti azt az országgyűlésnek.

Stóckholmból jelentik: (MTI) A német és svéd kereskedelmi küldöttség december 17-ike óta tárgyal Stóckholmban a jövő évi kölcsönös áru- és szolgáltatás megbeszéléseket most félbeszakították, hogy a küldöttségek beszámolhassanak kormányaiknak. Még nem állapították meg, hogy a megbeszéléseket mikor kezdik meg újra. A mostani német-svéd kereskedelmi egyezmény az év végéig marad érvényben.

(Bükfarest.) A nemzetgazdasági minisztérium közlése szerint 58 olyan ipari és kereskedelmi vállalat áll jelenleg is állami ellenőrzés és irányítás alatt, melyeknek tulajdonosa, vagy főrésztulajdonosa ellenséges állampolgár. Ezek közül 15 közlajvállalat, 15 kereskedelmi képviselő, 6 textilvállalat, 3 biztosítótársaság, 3 élelmiszeripari, 2 telefon és rádiógyár, 2 malomipari vállalat, 1 selyemfeldolgozó, 1 bank és 10 nagykereskedelmi vállalat. A vállalatok összes vagyona 3,8 milliárd forint.

Súlyos elhárító harcok folynak a nikopoli hidfőnél, Dnyepropetrovszknál, Kirovgrád és Korosztény környékén

Londonban nem várnak „látványos eredményeket” az olaszországi harcokban — Újabb légitámadások német városok ellen

Küszöbön álló balkáni inváziót várnak Istanbulban

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A nikopoli hidfőnél és Dnyepropetrovszktól délnyugatra kétnapos kemény harcokban megüszült a szovjet valamennyi áttörési kísérlete. Az ellenség ismét nagy ember- és anyagvesztéseket szenvedett. Kirovgrádtól délnyugatra a bolsevisták nagy erővel indított támadásait súlyos váltakozó küzdelemben felfogták és az ellenség áttört harcsoportjait szétvertük vagy megsemmisítettük. Kirovgrádtól északra és Cserkaszitól délre a szovjet helyi előretörési eredménytelenek maradtak. Ellentámadásaink tért nyertek Korosztény mellett és a Berezina mellett csapataink bár az ellenség szívós ellenállást fejtett ki, továbbra is előretörték. Pusztán Korosztény térségében 40 szovjet páncélost és 42 löveget semmisítettünk meg. Vitebszk harci térségében a szovjet fokozta harcnyomását. A súlyos elhárító harcok éjjel-nappal fokozódó hevességgel tartottak. Megsemmisítettünk nyolcvan páncélost és 39 löveget. Neveljtől északra a szovjet eredménytelen támadásokat intézett. A legutóbbi két napon a keleti arcvonalon összesen 412 szovjet páncélost lőttünk ki.

A délolaszországi arcvonal keleti szárnyán több ellenséges támadás visszavertünk. Közvetlenül az adriai part mellett hétfő óta erős angol támadások vannak folyamatban. A támadások az ellenség nagy veszteségei mellett állásaink előtt összeomlottak. A Földközi-tenger térségében hétfőn légiharcokban és légvédelmi tüzéséggel lelőttünk 18 ellenséges repülőgépet, közöttük 8 négymotoros bombázót. Az eredményből kivették részül-

az esti órákban kedvezőtlen látási viszonyok mellett a britek megtámadták Rajna-Majna vidéket. Repesz- és gyújtóbombák ledobása következtében súlyos károk támadtak lakónegyedekben, főleg Majna-Frankfurtban és Mannheimban. A légvédelmi erők a támadások során 49 négymotoros bombázót lőttek le. További négy repülőgépet az ellenség a megszállt nyugati területek felett vesztett. Eszerint december 20-án és december 21-ére virradó éjszakán eddigi, még nem teljes jelentések szerint 98 ellenséges repülőgépet lőttünk le, közöttük legalább 89 négymotoros bombázót.

Német repülőgépek a december 21-ére virradó éjszakán a Themze mindkét oldalán levő célpontokat bombázták.

Fokozott hevességű támadást indított Montgomery Ortona elfoglalására

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A délolaszországi arcvonalon a hétfői harcok képe nagyjából megegyezett az előző napival. A déltől folyamán a német utóvédok San Pietro községet parancs szerint feladták, miután az amerikaiaknak rendkívül súlyos veszteségeket okoztak. Az adriai partvidék arcvonalszakasza ellen Montgomery fokozott tüzéségi előkészítés után erős tüzéségi köteléket küldött támadásra Ortona városának elfoglalására. A védőknek azonban sikerült még Ortona előtt megtörni a brit támadás erejét és új, szilárd állásba vonultak.

Lisszabon. (MTI) Az angol hírszolgálat közlése szerint azt írja, hogy az olasz arcvonalon nem várható látványos eredmények, tekintettel arra, hogy két ellenség állja el az utat Róma felé. A borzalmas terep és a kemény ellenálló németek.

Stockholm. Angliában növekszik az elégedettség az olaszországi hadihelyzet menete és annak politikai kihatásai miatt. Liddelhart a ismert

Blóz Zoltán ékszerész, órász, Szent János utca 3. szám

beváltja, becsereéli **Ekszerét** készíti, javítja

Márkás svájci órák

Oratok, virágbróss, karkötő készítése és előállításuk mindenfelé

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Kirovgrádtól északra és délnyugatra is folytatódott a súlyos viaskodás. A bolsevisták itt igen keskeny szakaszon néhány újból feltöltött lövészadosztályon kívül, egy dandárnyi páncélost vetettek harcba, hogy a német védelmi rendszert nyugat felé átűssék. A németek lendületes ellentámadása, amely a szárnyakon indult meg, ezt a páncélos dandárt teljesen szétverte. A német támadást azután újabb beavatkozó tartalékok előbbrevitték és az erős szovjet harcsoportok bekerítésére és megsemmisítésére vezették. Koroszténytől délkeletre nagy páncélos csapatra került sor, melynek folyamán a németek megsemmisítettek 43 harckocsit, mozgásra képtelenné tették még sok páncélost és elpusztítottak 42 nehézágyút.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A német hadsereg nehéz tüzésége 18-án hatásosan lőtte Leningrád ipari céljait és a csapatszázalékokat. A német útegek eredményes tűz alá vették Kronstadt hajógyárát és kikötőjét.

A pápa nem adta fel a reményt, hogy a hívőket ismételen figyelmeztetése, egyesítsék imáikat a Római Kuria imáival, hogy a háború következményeinek enyhítésére irányuló faradozások ne legyenek hiábavalók.

Tito tábornagy kormánya a tényleg is jugoszláv kormány

Zürich. (MTI) Keiróban a jugoszláv felszabadítási hadsereg adójának közleményét fogták fel, amely szerint a tényleges jugoszláv kormány Tito tábornagy kormánya. A legfelsőbb törvényhozó testület nemzeti felszabadítási bizottság lesz, amely felülvizsgálja minden szerződését és nemzeti kötelezettségét és nem ismer el olyan egyezményt, amelyet az ügyvezetett külföldi kormány kötött. A közlemény szerint Mihailovics és esetnieki az inváziós csapatokkal egyesültek a nép elleni harcra és a király és a monarchia utolsó menedékhelyei a reakciós és nemzeti elemeknek. A közlemény a Tito és Mihailovics között régóta fennálló ellentétet nyílt kitéréshez juttatta.

Zürichből jelentik: (MTI) Keiróól jelentik, hogy a jugoszláv partizan bizottság repülőgépeinek elindításakor Boris Iván a jugoszláv törvényhozó gyűlés hasonló nevű elnökének fia, Tito tábornok képviselője elnök vezette. Két angol tiszt halálosan megsebesült.

Török vélemény szerint befejeződtek a balkáni hadjárat előkészületei

Istanbul. (MTI) A Német TI jelenti: Athén külvárosának bombázása nyomán Istanbulban a küszöbön álló balkáni invázió híre terjedt el. A *Tasvirî Erkiar* szerint helytelen volna eleve kizárni, hogy a balkáni invázió valóban küszöbön áll és a helyzet sokban valóban hasonlít ahhoz, amely a szicíliai inváziót megelőzte. Főként amerikai részről hangzottak, hogy befejeződtek a balkáni hadjárat előkészületei. Általában nagyobb hitelt talál az az ellentétes vélemény, amelyet a *Camhuriyet* katonai szakértője fejt ki. Szófia és Athén bombázása nem elég bizonyított arra, hogy a balkáni invázió küszöbön áll. A szövetségesek tartózkodni fognak a partraszállástól a Balkánon, amíg az oroszok nem érik el a Dnyesztert. A szövetségeseknek addig meg kell szerezniük az egész tenger szigeteit, mert ezek nélkül nem lehet partraszállni a Balkánon. Valószínű tehát, hogy a szövetségesek előtt Nyugat- vagy Délkelet-Európa más oldalán kísérlik meg a partraszállást.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti:

Mielőtt **csapot rendel** vagy javíttat, értesse fel **NAGY FERENC** postermelő cipőzetés Rákóczi ut 20 sz.

Darmol a legelterjedtebb és legrégibb csokoládés hashajtó. 35 éve milliók használják, mert teljesen megbízható, ártalmatlan.

105 angolszász bombázót lőttek le legutóbb Németország felett

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Északamerikai és brit bombázók az elmúlt 24 órában a birodalom területe ellen intézett valamennyi támadásuknál legsúlyosabb veszteségeket szenvedtek. Az eddig beérkezett jelentések szerint a légvédelem 105 ellenséges repülőgépet semmisített meg, közöttük 91 egymotoros bombázót. Az északamerikai légierők tehát legalább 900 repülőt veszítettek.

Stockholmból jelentik: Mint az angol hírszolgálat jelenti: keleten a küszöbön álló invázió orokban szokatlan időben le-

giriadó volt Londonban. A riasztás után közvetlenül hatalmas légeelhárító tűz kezdődött.

Tovább fáradozik a pápa a bombázások enyhítéséért

Zürichből jelentik: (MTI) A Svájci Távirati Iroda vatikáni jelentése szerint a pápa az elmúlt hónapokban minden eszközzel megkísérelte, hogy a hátrélső felektől a háború kihatásainak enyhítését eszközölje ki. Továbbra is főleg a légibombázásokra vonatkozott

er 22.
a:
nfolya.
gyi mi.
égy
retében
körülá
nfolya-
lést és
bónsát
tanfo.
a gyü-
szállás-
adások-
al, még
lése, a
külli-
ezelés
hanya-
ása, a
ellenük
és kér-
zfvevő
képvi-
edelmi
kapnak
esztés-
fontos
gazda-
vezetői
minisz-
ügyök-
gyelők
sznek.
♦♦♦♦♦
keddi
jelen-
an ja-
Német
Akadé-
biro-
A Né-
riroda
elt a
hogy
minden
vált
szóki
6-tör-
rejeszi
A né-
dttáeg
Stock-
s áru-
félbe-
ek be-
Még
megbe-
ra. A
edelmi
vény-
minisz-
ári és
is ál-
t, me-
ényese
il 15
pívise-
ság, 3
yár, 2
lgozó,
állalat
milliárd

Az Adrian Brec szigetéről csónakokon érkező bandák partraszállást kíséreltek meg Spalato környékén. A vállalkozás a bandák érzékeny veszteségével megindult.

Anglia nem nyújthat segítséget Törökországnak abban az esetben, ha hadbalépne

Istanbulból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Tasviri Eskihir foglalkozik a Reuter Iroda katonai tudósítójának fejtegetéseivel, amely szerint Anglia Törökországnak nem nyújthat segítséget, ha Törökország belépne a háborúba, mert az aegai szigeteket a németek megszállották. A lap kidomborítja Törökországnak azt a szándékát, hogy békében éljen. Törökországnak egyetlen kívánsága, hogy állítsák helyre Szíriát és Irakot, melynek sorsa Törökországot a legnagyobb mértékben érdekli. Megjegyzi végül a lap, hogy Törökország barátságos viszonyt tart fenn minden állammal s hogy érdekében áll a török népnek ezt a barátságot ápolni.

Mindenki számára munkalehetőséget akar a nemzetközi munkaügyi hivatal

Liszaabonból jelentik: (MTI) Eden angol külügyminiszter a nemzetközi munkaügyi hivatal Londonban tartott záróértekezletén kijelentette, hogy megvárják a háború végét, már most megkezdik annak a szervezetnek megteremtését, amellyel a nemzetközi együttműködés megvalósíthatja az egyes népek jólétének biztosítását. A világot úgy kívánják megszervezni, hogy mindenki számára legyen munka.

Spanyol lap leleplezése a szabadkőművesek üzelméről

Az *El Espanol* spanyol politikai folyóirat egy titkos okiratot hozott nyilvánosságra, amelyet az egykori vörös spanyol miniszterelnök és a spanyol szabadkőműves páholy nagymestere: Biego Martinez Barrios írt alá és amely a spanyol szabadkőművesek címére szól. Ebben az okiratban, amelyben Barrios Londonban és Liszaabonban az ottani szabadkőművesekkel folytatott tárgyalásra hivatkozik, felhívják a spanyolországi szabadkőműveseket, hogy anélkül, hogy bármilyen módon elárulnák szabadkőműves voltukat, indítsanak intenzív suttogó propagandát a mostani spanyol uralmi rendszer megdöntése és egy szabadkőműves vezetés alatt álló új spanyol rendszer életrohívása érdekében. Az okmány többek között szövegeket tartalmaz:

„Legyetek mindenütt elégedetlenek, aknázzatok alá Franco helyzetét a hadseregben és mindenkinél mindent igérjétek meg, hogy az adott pillanat-

Göbbels dr. cikke a „Háború inponderabilitásai”-ról

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Göbbels birodalmi miniszter a Das Reich című hetilapban legutóbb megjelent cikkének „A háború inponderabilitásai” címet adja. Megállapítja cikkében, hogy az emberiség történetének mostani, mindent lehengerelő eseményei a föld összképének teljes megváltoztatását vonják maguk után. A régi polgári világ 1914. augusztus elsejével véget ért. Trónok és oltárok omlottak le, az emberiség együttélésének szilárd értékei megintogtak. Ez a háború bizonyította annak, hogy az ilyen drámai történelmi időkben majdnem minden lehetséges. Szilárdan és rendületlenül hiszünk abban, hogy a történelem nagy évszázadokra számított feladatokat bízott reánk, melyeknek teljesítésénél Isten kezében vagyunk. Nagyon jól tudjuk, hogy ezt a feladatot nem kaptuk volna, ha nem volna elegendő erőnk ennek megvalósítására. Vakmerőség volna a háború mostani állapotában megjósolni, hogy annak mikor lesz vége. Pillanatnyilag a legizgalmasabb szakaszában mozog és minden nap új, meglepő események hoz. Az ellenséges táborban családait keltett, hogy Németországban sehol a legcsekélyebb jelei nem mutatkoznak annak, hogy a német nemzet valamikor egy örizzellen pillanatban elgyengülhetne.

Az ellenség megtette a magáét abban az irányban, hogy ez a jövőben se következhesék be soha. Németország-

ban senki sem játszik annak még csak a gondolatával sem, hogy a háborút időelőtt befejezéshez juttassa. Ebben a tekintetben a német nép az elmúlt év folyamán többet tett, mint amennyit az év elején egyáltalában remélni mertünk volna. A birodalom a mi esztiségünk. Mindnyájan szükség esetén fogunkkal és körünkkel is megvédjük. A német nép sohasem volt olyan egységes abban az eltökléségekben, mint ma, hogy ezt a háborút a végső győzelemig folytatja. Nemcsak a birodalom, hanem Anglia is létéért küzd. Csak hogy mi németek világosabban felismerjük azt, mint az angolok és ez már jó részét teszi a győzelemnek. Itt van a háború sarkpontja, a háború inponderabilitásai ezzel közvetlenül érvényesülnek. A miniszter ezután cikkének befejező részében utalt arra, hogy a kara-

Karácsonyi ünnepek a Katolikus Nőszövetség otthonában

Karácsonykor kigyúlnak az emberi szívek a szeretet melegétől. Ez a szeretet sugárik felénk városunk egymásután megismétlődő karácsonyi ünnepeiből. Az ember lelke átmelegszik az ott megnyilvánuló szeretet átélésében. Ilyen megható ünnepség játszódott le a héten két napon keresztül a Katolikus Nőszövetség Pray György-utcai otthonában. Hétfőn az asszonyok kedden pedig a leányok karácsonyát ünnepelték. Családi ünnepség volt, de mégis tollunk alá kívánczok az esemény, mert mi, akik véletlenül betévedtünk erre az ünnepségre, lelkiünk mélyéig meghatódtunk.

A kápolnából, az Ur Jézus lábaitól indult el az asszonyok és leányok csoportja az ünnepség színhelyére. A gyülesteremben csak az adventi koszorú és a művészi betlehemi barlang gyertyái világítottak. A menet karácsony énekek hangjával foglalta el a helyét és közben Paál Anikó gitáron kísérte az áhitatos éneket. A betlehemi barlangnál dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök mondott beszédet, amelyben összehasonlította a nő hivatását Szűz Mária hivatásával. Minden nőnek a legmagasztosabb életcélja, hogy Krisztust adja a világnak. Ebben találkozik minden nő a betlehemi barlang misztikus feladatával. Az asszonyok ünnepségén Wesselényi Gyuláné, a leányokén pedig Németh Mária szavalata tette bensőségesebbé a karácsonyi hangulatot. Scholz Klára nővér pedig arról beszélt megható szavakban, hogy a szeretet nagy ünnepén a szívek forrjanak össze és alkossanak az emberek a krisztusi szeretet igézetében egy nagy családot.

A szeretet sohasem megy üres kézzel. A katolikus Nőszövetség asszonyai sem akartak üres kézzel ünnepelni. Kis csomagokkal jöttek, lisztet, fát, zsírt, kompótot, konzerveket, ruhaneműt, cipőt hoztak magukkal, hogy a szegényeknek adják majd át. Bejelentették, hogy a karácsonyi vásárnak a Katolikus Nőszövetségre jutó része 3000 pengő volt, amelyhez az asszonyok még 1500 pengőt gyűjtöttek a szegények részére, varrógépet vettek egy szegény menekült asszonynak, felruháztak egy 10 tagú és egy 7 tagú családot, ruhával, élelmiszerekkel látták el 12 szegényt, csomagot készíttettek a börtön katolikus rabjai részére, 200 pengőt adtak egy

Tisztviselők, magánosok

kitűnő zamatu Jonathan, London Pepin, Batul stb.

alma szükségletüket mérsékelt árban szerezhetik be

Jurcsáknál

Mussolini-tér Telefon 11-96

osonyt ezidén szerény keretek között ünnepli meg a német nép és sok minden odaveszett, ami azelőtt megszüpítette ezt az ünnepet. A gyermekek boldogsága az anyák szívén és a városok és falvak békéje. De annál szilárdabbá vált a németiség elhatározása, hogy mindezt visszaszerzi és sok mindent hozzá, ami egy nemzet életét széppé és olyanná teszi, hogy érdemes legyen élnie.

kápolnának és 300 pengőt a katolikus diakonthonok javára. Egy jótévé adományból szép, új takaréktűzhelyet vettek egy didergő családnak.

A leányok tetőtől-talpig felruháztak egy 14 éves menekült, teljesen lerongyolódott leánykát, akit testvérüknek fogadtak, taníttatják. Az asszonyok és leányok egyaránt fával megrakodtan jöttek az ünnepi estjükre s a sok hasáh fa, amelyet összehordtak, együtt duruzsoló meleget áraszt majd a szent ünnepekben egy öreg úrino szobájában. V. J.

Pótfosztás december 23-án

Nagyvárad thj. város polgármestere 6957-1943. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesitem a város közönségét, hogy december hónapra a következő utcák lakói vehetik át a részükre járó 200 kg. tüzfamennyiséget:

Folyó hó 23-án csütörtökön:

Bugnerné fatelepen: Ipolyi Arnold, Kund vezér, Tass vezér, Katona József, Pekár Gyula, Virág, Benedek és Roham-utca.

Pallós-fatelepen: Beniczky-utca. Özv. Ungváryné fatelepen: Vörösmarty-u. 25-71. házzámig.

Vargha-fatelepen: Dr. Hoványi, Petur-bán utcák lakói.

Fenti utcák lakói a 200 kg. tüzfamennyiségét is vásárolhatnak a kijelölt szénkereskedőknél.

A további elosztás sorrendjét folytatólagosan fogom közölni.

Nagyvárad, 1943. december 21.

Dr. Gyapay s. k.

h. polgármester.

Rendelet a Hivatalos Lapban

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap keddi száma közli a minisztérium rendeletét, amely úgynevezett zálogleveles kölcsönök tekintetében újabb fizetési lehetőségeket teremt. A visszafizetés 1944. január 31-éig csak záloglevéllel, azután 1944. július 30-ig csak készpénzzel teljesíthető.

Karácsonyra

negyvárad

DREHER-HAGGENMACHER SÖRT!

A legpraktikusabb, mert minősége kitűnő, dús tápértékénél fogva ellenállóva tesz hideggel, betegséggel szemben, korlátlanul kapható, olcsó és pótolja a háborús konyha hiányait!

Beszédes szám adatok az ország és a vármegye szociális helyzetéről

Gyűlést tartottak a biharmegyei szociális munkaközösségek kiküldöttei

Nagyvárad, december 21. Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap biharmegyei központi bizottságának tagjai és a községi szociális munkaközösségek kiküldöttei ma délelőtt dr. vitéz Nadányi János alispán elnöklésével és a vármegyei Közjóléti Szövetkezet szerveinek közreműködésével gyűlést tartottak a vármegye háza nagytermében.

Nadányi János alispán bejelentette, hogy dr. Cziffra Kálmán főispán távolléte miatt nem vehet részt a gyűlésen, majd vázolta az Országos Nép- és Családvédelmi alap, illetve az ennek végrehajtó szerveként működő Közjóléti Szövetkezet létrejöttének körülményeit, célkitűzéseit és tevékenységét.

Az első világháborút követő években fojtogató nyomor nehezített a trianoni Magyarországra. Ennek enyhítésére számos nyomorenyhítő akció indult, de ezek csak alkalmi és kisebb összegű segélyeket tudtak nyújtani, azonban a tulajdonképpeni célt, az intézményes és általános jellegű megsegítést nem tudták elérni. Azért a belügyminiszter hatósági kézbe helyezte a szociális megsegítés kérdését. Külön adó biztosít erre alapokat és ezáltal a társadalmi akcióban egyenlőtlenül mutakozó áldozatkészséggel szemben mindenki egyformán kivézi részét a szegény népréteg támogatásából.

Az új szerv, amely az Országos Nép- és Családvédelmi Alap elnevezést kapta, a családot állította a szociális megsegítés középpontjában és elsősorban a sokgyermekes családokra van tekintettel.

Országosan majdnem félmillió családnak, hozzátartozóknak együtt mintegy kétfélmillió lélek áll a koldussors szélén. Azért szükség van a társadalom közreműködésére is, ami a munkaközösségek révén történik, amelyek ugyanakkor előkészítő munkát végeznek a Közjóléti Szövetkezet tevékenységének megkönnyítésére. Belekapcsolódik ebbe a bajtársi szolgálat is, amely a hadbavonultak hozzátartozóinak gyámoltásán fáradozik.

Figyelemreméltó statisztikai adat az alispán előadásában, hogy az országban 402 ezer sokgyermekes család van e ezekben majdnem két millió a gyermekek száma. E családok közül 332 ezer család van megélhetésében veszélyeztetve 1 millió 625 ezer gyermekkel, tehát kétfélmillió a létalapjukban veszélyeztetettek száma Magyarországon.

Biharmegyében kereken 15 ezer sokgyermekes családot tartanak nyilván e ezekben kereken 73 ezer a gyermekek száma. Ebből 13 ezer csalá-

ad összesen 63 ezer gyermekkel van megélhetésében veszélyeztetve.

Nagyváradon csak 1126 sokgyermekes család van, holott a biharmegyei számaránynak megfelelően háromezernél kellene lennie. Ez a városi lakosság, de különösen a közép- és alsó osztály helyzetére vonatkozóan vezetendő vissza.

A Nép- és Családvédelmi Alap évente országosan 100 millió pengővel támogatja ezt a szociális akciót. Biharmegyében 1942-ben 1132 családnak részesült különböző juttatásokban. Az alispán előadásában részletesen ismertette ezeket a juttatásokat.

Az alispán előadása után dr. Takács József vármegyei közjóléti elnök ismertette az Oncsa, a Közjóléti Szövetkezet és a munkaközösségek szervezetét, majd Óváry Gyula, a vármegyei Közjóléti Szövetkezet igazgatója fejtegette a Közjóléti Szövetkezet megvalósításait és a még megoldásra váró feladatokat.

E két előadáshoz dr. Jelenics István vármegyei árvaszéki elnök szövegeztetett hozzá és annak szükségességét hangsúlyozta, hogy a munkaközösségek a vármegyei árvaszékekkel szorosabb kapcsolatot tartsanak, továbbá a tehetséges gyermekek iskoláztatására

vonatközlőleg tett javaslatot. Végül azt a gondolatot vetette fel, hogy a háziipar erőmeit legalább kis részben a diákaptárok útján értékesítse a Közjóléti Szövetkezet, hogy ezzel a városi ifjúságnak a falu népéhez való közeledését megvalósítsa. E feladatokra Óváry Gyula igazgató, majd Nadányi alispán válaszolt, pontosan körvonalazva a Közjóléti Szövetkezet hatáskörét.

Ezután Nádasi Ilona szociális előadó tartotta meg nagyérdeklődéssel előadását, rámutatva, a munkaközösségek feladataira.

Igen nagy érdeklődés kísérte dr. Törő István tisztiorvos előadását, aki a munkaközösségek és az egészségvédelmi fiókszövetségek együttműködéséről szövegeztetett és ezzel kapcsolatban a falvak egyesületi életéről tett megismerést érdemlő megállapításokat. A hasonló célkitűzésű egyesületek fúzióját, vagy egyesületközi munkaközösségének megteremtését javasolta, a munkaközösségek és az egészségvédelmi fiókszövetségek munkájában pedig a harmonikus együttműködés szükségességére mutatott rá.

Bartos Sándor számvevőégi tanácsos beszámolója után a munkaközösségek kiküldöttei szövegeztetett fel.

Dr. Soós István polgármester a népruházati akció újabb megindítását kérte a Városok Szövetségének közgyűlésén

A Magyar Városok Országos Szövetsége hétfőn tartott közgyűlésén ötvenkét város polgármestere vagy helyettese vett részt. A kormány részéről Balla István miniszteri osztályfőnök, Sas Elemér miniszteri osztályfőnök jelent meg. Képviselték magukat a pénzügyi, az ipari, a közellátási és a közoktatásiügyi miniszterek is.

Szendy Károly polgármester elnöki megnyitójában arról a lankadatlan és kemény munkáról beszélt, amellyel a városok szolgálik a keresztény kultúra és civilizáció ügyét. A városi tisztviselőket megnyugtatta a belügyminiszternek az a kijelentése, hogy kérdéseik szabályozása szükséges. Csak jól szervezett közigazgatás felelhet meg a városokra hárított feladatoknak. A Városok Szövetsége a kormány közérdekű munkájával a legteljesebb támogatást kívánja nyújtani. Az elnök ezután méltatta Herczeg Ferenc érdemeit nyolcvanadik születésnapja alkalmából, majd

nagy lelkesedés körében emlékezett meg a felvidéki városok visszatérésének ötödik évfordulójáról. Üdvözölte Pohl Sándort kormányzói kitüntetésé alkalmából, méltatta Kassa újjászervezése érdekében kifejtett munkáját. Végül Lukács Ödönt, a szövetség ügyvezető elnökét köszöntötte, aki bejelentette, hogy a szövetség 63.000 pengő megtakarítást ért el az idén.

Soós István nagyváradai polgármester javaslatára felkérte a közgyűlést Szendy Károly polgármestert, hogy járjon el a népruházati akció újabb megindítása érdekében. Elfogadták Pohl Sándor indítványát a státuszviszonyok rendezésére vonatkozó javaslat tárgyában.

Krátky István nagykanizsai polgármester a szövetség székházának megépítésével kapcsolatban internátus létesítését kívánta. Ezután alelnökké választották Sárkány Gyula ceglédi polgármestert. Beválasztották a választmányba Rézler Gábor pestszenterzsébeti polgármes-

Erdélyi Gazda 1944. évi Naptára

632 oldal. Ünnepi kiadás az EMGE száz éves évfordulójára.

Szerkesztette: Demeter Béla
Bolti ára 8 pengő, EMGE tagoknak 5 pengő. — **Kapható:** EMGE vármegyei kirendeltség Nagyvárad Tisza Kálmán-tér 17. **Megrendelhető:** Gazdakörök és Erdélyi Gazda kiadóhivatala után. Kolozsvár, Maláts-u. 24.

tert, az adóügyi szakosztályba Koller Jenő győri polgármestert, az idegenforgalmi szakosztály alelnökévé pedig Pohl Sándort. A választmány tagjai lettek Kamenszky Árpád, Szilágyi László, Nagy Miklós, Dezső Kázmér és Bécsy Bertalan polgármester.

Karácsonyest a német lektorátuson

A Német Lektorátus, felnőtt hallgatói számára, kedves karácsonyi összejövetelt rendezett, amelyre néhány előkelőséget is meghívtak. Megjelent dr. Nadányi Jánosé, Cziffra Berta és Lurtz konzul is. A nagy termet fénygalyakkal díszítették fel erre az alkalomra s a hosszú asztalokon, ősi német szokás szerint, almákba áldott gyertyák égtek. Ezek s a karácsonyi gyertyái szolgáltatták a világitást.

Német karácsonyi dalok hangjainál, az együttérzés hangulatában, egyszerű uzsonna mellett, az ünnepi est áhítatában folyt le a meghitt ünnepség. Dr. Marianne Sievers tanárnő, a lektorátus vezetője beszédet intézett a vendégekhez, amelyben az otthonnak és a harcokban küzdő katonáknak a béke szent ünnepén fokozottan érzett szoros kapcsolatáról s a német és a magyar nép közös nagy küzdelméről szövegeztetett és megilletődött szavakkal fejezte ki a boldogabb jövőbe vetett reményét. Bevezetőre a hallgatók német nyelven válasszoltak s a magyar-német barátság szilárdságát hangoztatva, a német lektorátus vezetője iránti ragaszkodásukról tettek tanúságot, majd ajándékokkal lepték meg a kitűnő tanárnőt. A családi hangulatú ünnepségnek kedves mozzanata volt Karácsony apó megjelenése, akit maga dr. Marianne Sievers személyesenített meg. Tréfás intelmekkel leckéztette meg a hallgatókat, akik nagy derűvel fogadták a Mikulás-szerű Karácsony apó mókáit. Mikor a gyertyák tövig égtek, mindenki egy szép élménnyel a lelkében, s azzal a meggyőződéssel távozott, hogy a lektorátuson az otthon melegében, családi együttműködéssel folyik a német művelődés ápolása.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a **MAGYAR LAPOK**-at.

Karácsony első napján nyílik meg a teljesen átszervezett PANNONIA étterem és kávéház

Az üzem új vezetője, **DOBRAS JÁNOS**, királyi udvari konyhák és világhírű étfemek volt főnöke, garantálja a legkitűnőbb kiszolgálást.

Az étteremben fővárosi zenekar

KÖNYV ÉS KULTURA

Most hagyta el a sajtót A Magyar Tájékoztató Zsebkönyv II. kiadása 1200 oldal terjedelemben. A magyarság tudomány lexikonja ez a könyv. Célja: minden magyarnak megadni az országgal kapcsolatos kérdésekről a legfontosabb ismereteket. Ez a zsebkönyv nélkülözhetetlen minden magyar asztalán. A benne foglalt ismereteken keresztül mind a külpolitikai, mint a nemzeti kérdésben elősegíti az egységes magyar közvélemény kialakulását. A zsebkönyv részletes felvilágosítással szolgál az alábbi kérdésekről:

I. Általános adatok: A magyar állam-ésme geopolitikai alapja. A magyar alkotmány. Magyar hivatástudat: Európa védelme a kelet ellen. Magyarország népessége. A magyarság létszáma. A társadalom tagozódása. Trianon. Magyarország részleges reintegrálódása és egyéb területi változások a Kárpátmedencében 1938 óta.

II. Kárpát-Duna sorsközösség: A nemzetiségi kérdés rövid története. A magyarság sorsa a megszállott területeken. A magyar nemzetiségi politika alapelvei. A hazai németiség. A szlovák kérdés. A délszláv kérdés (A szlovén probléma). A szerb-horvát probléma. A román kérdés. A rutén kérdés. A dunai népek együttműködésére vonatkozó magyar tervek és állásfoglalások. A pánszláv gondolat.

III. Gazdasági egység: Mezőgazdaság. Energiagazdálkodás. Ipar. Ipari nyersanyagellátás. Belkereskedelem. Külkereskedelem. Államháztartás. A magyar gazdaságpolitika szervezeti alapjai. A magyar devizagazdálkodás. Devizagazdálkodás és külföldi adósságszolgálat.

IV. Szociális problémák: Földbirtokreform. Szociális viszonyok. A zsidó probléma Magyarországon.

V. Kulturpolitikai adatok: Magyar pantheon. Oktatásügy. Magyarország külföldi kulturális kapcsolatai.

VI. Sport és idegenforgalom: Sport. Idegenforgalom. Közlekedésügy.

VII. A magyar nemzet története a honfoglalástól napjainkig.

VIII. Magyarország főbb kapcsolatai a külfölddel: Németbirodalom. Magyar-Német kulturális kapcsolatok. Olaszország. Magyar-olasz politikai és kulturális kapcsolatok. Szlovákia. A magyar kultúra és a szlovákok. A volt Jugoszlávia. Montenegró. Az új Horvátország. Magyarország szerepe az újkori szerb művelődés kialakulásában. A magyar kultúra és a horvátok. Románia. A magyar művelődés és a románok. Bulgária. Amerikai Egyesült Államok. Dél-Amerika. Magyar-amerikai történelmi kapcsolatok. Brit birodalom. Angol-magyar történelmi kapcsolatok. Franciaország. Magyar-Francia kulturális és politikai kapcsolatok. Svájc. Szocialista Tanácsköztársaságok Szövetsége (Szovjet-Unió). A háború krónikája. A világtörténelem főbb eseményei 1938 elejétől 1942 végéig. A magyar sajtó. Bibliographia. Magyarországra vonat-

kozó fontosabb idegennyelvű munkák jegyzéke. Név- és tárgymutató.

Az igen finom lexikonpapíron nyomott, kis helyet elfoglaló könyv valóságos kincseshánya. A könyv tömörsége ellenére nem száraz adatok halmaza. Minden kérdést igen élvezetes formában tárgyal. A Magyar Tájékoztató Zsebkönyv II. kiadása az előzőtől annyiban tér el, hogy időrendben, 1942. december végéig közli

Tíz napos üzemszünet az ipari vállalatoknál

A munkabérek a szünetelés tartama alatt is fizetendők. — Vonatkozik a rendelkezés a hadi-üzemekre is

Nagyvárad thj. város polgármestere 36.791-1943. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesitem a villamosmű érdekelte fogyasztóit, valamint a város területén működő ipari üzemeket, hogy a m. kir. Iparügyi Miniszter ur 62.838 XVII/c.-1943. sz. rendelete alapján a gyári jellegű vállalatok üzemükben a termelő munkát, amennyiben az szén, vagy villamosenergia felhasználásával jár, az 1943. évi december hó 23-ik napjának reggel 6 órájától, az 1944. évi január hó 2. napjának éjjeli 12 órájáig szüneteltetni tartoznak. Ez alatt az idő alatt az ipartelep (üzem, gyár, stb.) területén nem fűthetők az iroda, tervező, stb. helyiségek sem, a villamos világítás pedig a legkisebb mértékre korlátozandó. A munkabérek a szünetelés tartama alatt is fizetendők.

A rendelet a hadiüzemekre, valamint az előkészületi intézkedésre kötelezett üzemekre is vonatkozik.

az eseményeket. A Magyar Tájékoztató zsebkönyv tehát igazi szellemi fegyvertár. Nélkülözhetetlen segédeszköze minden magyarnak, aki a magyar ügy harcosa kíván lenni azokkal szemben, akik a magyar igazságot bármely vonatkozásban el akarják homályosítani. A könyv bolti ára 6 pengő. Kiadja a Magyar Nemzeti Szövetség, Budapest, V., Géza-utca 4. I. em. Főbizományos: Kókay Lajos könyvkereskedése, Budapest, V., Kammermayer Károly-utca 3. Kapható minden könyvkereskedésben.

Ezen rendeletben előírt üzemszüneteltetés nem vonatkozik azokra az üzemekre, akik az Iparügyi Miniszter úrtól közvetlenül a 25.349/XVII/c.-1943. sz. rendeletet kapták, valamint a következő vállalatokra:

1. A bányatörvény hatálya alá tartozó vállalatok;
2. Olyan folytonos és meleg üzemek, amelyeknél az üzem újra működésbe helyezése legalább 3 napi előkészítést, így pl. felfűtési és lehűlési időt igényel, nem értve ide azonban a vasöntőket;
3. Technikai gázok gyártása, extrakciós növényolajsír, sűrítőipar, ételszíripar, ényvipar, élesztőipar;
4. A víz- és csatornamű;
5. Malmok, hűtőházak, közvágóhidak, tejüzemek, kenyérgyárak;
6. A nyomdaiparnak a napisajtót és az időszakos sajtótermékeket el-látó része.

Nagyvárad, 1943. december 21.
Dr. Gyapay s. k.,
h polgármester.

Január 15-ig köthetők a termelési szerződések

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közelmúltban tartott gazdasági életen elhangzott felszólalásokból arra lehet következtetni, hogy a gazdák nagyrésze nem ismeri kellő mértékben a kötelező ipari növénytermesztéssel kapcsolatos jogait és kötelességeit. A kötelező ipari növénytermelésről szóló rendelet jelentős kedvezményeket, péti sőt, öröktakar-mányt, termelési előleget és vető-magot biztosít azoknak a gazdáknak, akik termelési szerződést kötnek. Lényeges feltétel azonban, hogy a

termelési szerződést a gazdák december 31-éig kössék meg. Erre azért van szükség, mert későbbi időpont után a vetőmag és a péti só szállítására szállítási nehézség miatt idejében nem volna keresztülvihető. Tekintettel az utazási nehézségekre, a földművelésügyi miniszter kivétel-sen lehetővé teszi azoknak a gazdáknak, akik valamilyen okból december 31-éig nem tudnak termelési szerződést kötni, hogy január 15-éig még termelési szerződést köthetnek úgy, hogy a szerződések révén az összes kedvezményekben is részesülhetnek. Nyomatékosan felhívja azonban a földművelésügyi miniszter a gazdák figyelmét arra, hogy január 15-iki határidőn túl szerződést kötő termelőknek a kedvezményt már semmiesetre sem fogja biztosítani.

Pályázati Hirdetmény

Az Országos Társadalombiztosító Intézet a nagyváradi kerületi pénztárnál egy X. fizetési osztályú orvos-segédfogalmazói állásra pályázatot hirdet.

Házat, birtokot, szőlőt
e adni, venni
akar, keresse fel
PRÁGER ügynökséget
Teleki-utca 38. szám.

Fodrásziparosok ünnepi zárórája

Az üzleti záróráról szóló 134.000-1942. K. K. M. sz. rendelet, valamint a szakosztály határozata értelmében a karácsonyi és újévi zárórát a következőképpen közöljük:

Pénteken, f. hó 24-én este 7 óráig tarthatók nyitva a fodrászüzletek. Karácsony első napján és újévkor egész nap zárva tartandó. Ünnep másodnapján 12 óráig tarthatók nyitva. Szilveszter estén az üzletek este fél 10 óráig tarthatók nyitva.

Ipartestület Elnöksége.

Légoltalmi közlemények

Nagyvárad thj. város polgármestere, légoltalmi vezetője a 4740-1943. M. E. sz. rendeletben a légoltalmi önvédelmi szervek részére kötelezővé tett eskütételt a tömbparancsnokok részére f. hó 23-án, az alkörzetvezetők, házparancsnokok és helyetteseik, továbbá valamennyi II. légo. csoportba sorolt vagyontárgy parancsnoka és helyettese részére 1944. évi január hó 2-án déli 12 órakor a tüzoltó laktanya udvarán tartja.

Az eskütételhez gyülekezés mindkét napon fél 12 órakor, a tüzoltó-laktanya udvarán.

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy az eskütetevők részére a karszalag viselés kötelező az eskütétel alkalmával. Sorolt vagyontárgyak parancsnokai és helyettesei nemzetiszínű fehér, középen piros légo. felirású karszalagot, a házparancsnokok és helyettesek pedig fehér karszalagot piros légo. felirással viselnek az idevonatkozó rendelet szerint.

Akinek bármely okból kifolyólag karszalagja még nincs meg, házilag készítsen karszalagot. Sorolt vagyontárgyak parancsnokai részére karszalag korlátolt mennyiségben még a Légoltalmi Ligánál is beszerezhető.

Az eskütételre névre szóló idézőt kapnak az eskütételre kötelezettek. Ugyancsak plakát formában is közhírré tétetik az eskütétel ideje és helye. Tehát aki tévedésből esetleg nem kap névre szóló idézőt és légoltalmi beosztása szerint esküt tenni tartozik, az szintén jelenjen meg a fent jelzett helyen és időben.

Az eskütétel alkalmával minden eskütetevő két esküokmány nyomtatványt kap. Ebből egyet a helyszínen aláírva köteles viselni, az eskütétel igazolására, a másik példányon a személyi adatait is kitölti és ezt 48 órán belül a tömbparancsnokok útján, vagy személyesen, továbbá postán a Légoltalmi Liga Nagyvárad Csoport hivatali helyiségében (Mezey Mihály-u. 2. sz. alatt) leadni köteles.

Légoltalmi Liga Nagyvárad Csoportja.

Szakszerűen kezelt, téli eltevésre kitűnő

FAJALMÁT

rendelésre házhoz szállítok

Karácsonyfára való Jonathán alma 1 kg. P 460

KORBUCZ BELA cukorka- és
gyümölcsüzlelő

Telefon 18-41

Ráóczi-ut 17. sz.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 430 P.
 3 hóra 1240 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

NADÁNYI JÁNOS ALISPÁN NAGY-SZALONTÁN. Nagyvárad, dec. 22. Dr. vitéz Nadányi János alispán Hetényi József vármegyei számvevőségi főnök, Cs. Botskor László főállatorvos és dr. Bodis Gábor közellátásügyi előadó kíséretében ma reggel gépkocsin Nagyszalontára utazott, ahol általános hivatalvizsgálatot tart.

MEGHALT REUTER ALTENGER-NAGY, A NÉMET HAJÓHAD ELSÜLYESZTŐJE. Berlinből jelezték: (MTI) A Német TI jelenti: Reuter altengernagy a neve a történelemben a német hajóhad elsüllyesztésével kapcsolatban örökké emlékezetes marad, 78 éves korában szívroghásban meghalt. Reuter altengernagy 1918-ban a fegyverszünet után azt a feladatot kapta, hogy a német hajóhadat szolgáltassa ki Angliának. Nehogy a dicsőséges német hadihajók az ellenség kezére jussanak, 1919 június 21-én a brit inter-nálókötőben a kiszolgáltatandó hajóhadat elsüllyesztette. Ez a tette akkoriban az egész világon nagy feltűnést keltett.

DR. LUTTER JÁNOS EGYETEMI NYILVÁNOS RENDES TANÁR. A Kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Lutter János egyetemi magántanár, nyugalmazott jogakadémiai tanárt a kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudományegyetem jog- és államtudományi karán az egyházi jog tanterékére egyetemi nyilvános rendes tanárnak kinevezte.

Kállay Miklósné a hadigondozó szövetség egri ünnepségén. Egerből jelezték: (MTI) Az országos hadigondozó szövetség heves megyei szervezete kedden délután a városháza nagytermében Karácsonyi ünnepélyt rendezett, amelyen Kállay Miklósné, a szövetség országos elnöke osztotta ki a karácsonyi ajándékokat a második világháborúban elesett egri hős honvédek özvegyeinek és árváinak.

Jegyeztesse elő!
FOTO ANGELO
 lefényképezi karácsonyfáját a családdal együtt, otthonában.
 Rákóczi-ut 12 Telefon 20-12

Meghosszabbították a törvényt a Pearl Harbouri volt amerikai parancsnokok felelősségrevonása ügyében. Amszterdamból jelezték: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit híriroda jelenti Washingtonból Roosevelt törvényt írt alá, amellyel 6 hónappal meghosszabbította azt az időt, amely alatt Husbrind Kimmel ellentengernagy és Walter Showt vezérőrnagy hadbíróóság elé lesz állítható, ha szükségét látják, hogy pert indítsanak ellenük. Mint ismeretes Pearl Harbourban az északamerikai csapatok parancsnokai voltak a japán támadás idején. Rendes körülmények között az elévülésről szóló törvény értelmében december 7. után nem lehetne őket felelősségre vonni.

Ujabb fizetési lehetőségek a zálogleves kölcsönökre. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap keddi száma közli a miniszterium rendeletét, amely az úgynevezett zálogleves kölcsönök tekintetében újabb fizetési lehetőségeket teremt. A visszafizetés 1944. január 31-éig csak záloglevéllel, azután 1944 július 30-ig csak készpénzzel teljesíthető.

BEFEJEZŐDTEK A SZLOVÁK-MAGYAR GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK. Pozsonyból jelezték (MTI): Az elmúlt hetekben Budapesten és Pozsonyban felváltva magyar-szlovák gazdaságpolitikai tárgyalásokat folytattak. Ezek most fejeződtek be. A tárgyalások eredményét tartalmazó megállapodásokat december 20-án Pozsonyban alá írták. Megegyezés jött létre továbbá oly intézkedések tárgyában is, amelyek hivatalosan a két ország árszintjének különböző eltolódásából előálló nehézségeket áthidalni. Ugyancsak megállapodást kötöttek a két ország jegybankjai között az utasforgalommal kapcsolatos fizetések rendezése tárgyában.

Temetés. Tóth Mária nyug. posta tisztviselőnő 62 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 11 órakor lesz a Haller kápolnából. Szentmiséje csütörtökön 9 órakor. — Özv. Kiss Géziné Kangur Alojzia városi nyugdíjas 87 éves korában meghalt. Temetése pénteken 11 órakor lesz a Steinberger kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

BUTORT színeset MEZEI-TŐI
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újonságok
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

A LÁTÁS FOKOZÁSA. Igen sok kellemetlenséget okozott eddig, úgy a víz, mint a szárazföldi közlekedésben a köd. Most egy új találmány, a neophan-üveg, új lehetőségeket nyújt a ködben való látás biztosítására, továbbá a vakító napfényen és az alkonyati szürkületben való látás elősegítésére. A neophan-üvegnek egyik tulajdonsága az is, hogy egyes színek tökéletesen átszűr, ezért a színes jelzések észrevételénél is hatásos segédesszköz. A neophan-üveg egy tengeri mérőfölddel javította a látási lehetőségeket, ami különösen a hajózásnál rendkívül nagy jelentőségű. (KKK)

Jól akar lakni, hizni akar, eljegyeztést fűrt?
Igyon Kupa, vagy Herkules sört!
Dreher Haggenmacher gyártmány!

LELEPLEZTEK VITÉZ HORTHY ISTVÁN KORMÁNYZÓHELYETTÉS ARCKÉPET A FUTURÁBAN. A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Futura ma délelőtti ünnepi ülést tartott, amelyen leleplezték vitéz Horthy István kormányzóhelyettes arcképét. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter mondott avatóbeszédet.

ÓRIÁSI MÉRTEKET ÖLT AZ ANGLIAI NÁTHALÁZ. Genéből jelezték (MTI) A NTL jelenti Londonból jelezték, hogy az angliai náthaláz még nem érte el tetőfokát: Különösen az ország északi részében, valamint Londonban a halálozások további növekedésével számolnak. A Times közli, hogy a náthalázra való tekintettel Angliában egyelőre nem hívnak be katonai szolgálatra gyógyszerészeket és drognitákat. A gyógyszerkészítő üzemeknek az eddigieknél több cukrot adnak, hogy a nagy lélekszáma szükséges gyógyszert elegendő mennyiségben készíthessék.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák
ÁCS TIBOR
 Nagy választékban valódi és hamis ékszerek.
 Nagyvárad, Széchenyi tér 6. szám.
 Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Ékszer- és óra javítások.
 Olcsó karácsonyi ajándékvásár!

BELVÁROSI Szerdán utoljára
Láp virága
 Fényes Aliz, Jávor Pál

KARÁCSONYFA-ÜNNEPELY AZ OLASZI RÓM. KAT. ELEMI FIJISKOLÁBAN. Tegnap, kedden délután 4 órakor bensőséges, kedves karácsonyfa-ünnepély zajlott le az olasz- elemi iskolában. Pompás, változatos műsor számait pergették le a nagy számban megjelent szülők és tanulók előtt. A műsor végén Gálffy Sándor apátpfőháos szöveget a gyermek-lelkekhez. A karácsonyfa-ünnepély maradandó örömet is hozott a részvételű növendékeknek, amennyiben 19 pár cipőt, 6 öltönyt felsőruhát, 14 alsóruhát és minden tanulónak juttatva, 200 darab szeretetsomagot osztottak ki. Az iskola tanterületén, élen Ersey Géza igazgatóval, dr. Czumbel Károlyné, Rákosi Miklós és Baumgartner Ferenc odaadó fáradozásának és korszerű nevelési módszerének gyümölcse volt a megleghangus, szociális vonalú karácsonyi-ünnepély.

Tizenhét képviselő meglátogatta a nagybányai bányaiüzemet

(Nagyvárad.) Kedden érkezett hazra Nagybányáról Szabó János képviselő, ahol a bányagazgatóság meghívására tett látogatást. A képviselő elmondotta, hogy pár nappal ezelőtt a MEP 17 képviselője kereste fel a bányavárost, akiket, mint a terület képviselője, végigkalkulált az üzemekben és a bányász iskolában. A képviselők kijelentették, hogy a bányász szociális és jóléti intézményei kifogástalanok és a legjobb benyomásokkal távoztak.

Meghívó. A Székelyhídi Fürdőrendszertársaság felszámolás alatt, 1943. december 31-én délelőtti 10 órakor az Ermelléki Takarékpénztár székházában Székelyhídon rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a részvényesek meghívottak. A közgyűlés tárgya: A Társaság tulajdonát képező ingatlan eladásának jóváhagyása. Figyelmeztetés: A közgyűlésen szavazataikat azok a részvényesek érvényesíthetik, akik a közgyűlés megnyitása előtt részvényüket az igazoló bizottságnak bemutatják. A felszámoló bizottság.

Iparos hírek. A vas- és fémmipari szakosztály bádodos csoportja felhívja tagjai figyelmét arra, hogy akik horganylemezt kiutalásait december 1-ig leadták Várakozó és Hant vaskerekedőhöz, azok anyagjukat 8 napon belül okvetlenül vegyék át, mert a termékeken túl azt még nem kaphatják. Valamint a szakosztályi irodában decemberi vas, drót és szeg jegyeiket is átvehetik. Továbbá kérjük tagjainkat, hogy karbid és benzín igényléseiket folyó hó 24-ig szintén tegyék meg, mert a későbbi jelentkezéseket nem vehetjük figyelembe. Origén számúkat kérjük elhozni. Elmokáság.

ADOMANY. Gólogi Lajos Eszécséről 100 pengőt küldött az ócska-piaci kárvallokt ászany javára.

Ötvenéves a „Magyarország”. A Budapesti megjelenő „Magyarország” című estilap december 20-án megjelent számában ünnepelte meg a mai időnek megfelelő körülmények között a fennállásának ötvenéves jubileumát. A kitűnően szerkesztett lap első számától kezdve mindig a magyar sajtó első vonalában foglalt helyet. Szerkesztői, munkatársai a legkiválóbb politikusok, publicisták és újságírók voltak. Holló Lajos indította meg a lapot, 1893. dec. 20-án este jelent meg először a főváros utcáin. Ebből a lapból írták a ragyogó tollú Bartha Mikós is. A két kiváló politikus-újságíró özvegyének nyilatkozatait közli a jubileumi szám, amelynek egyik kiemelkedő eseménye Szvaikó Pál főszerkesztőnek Kállay Miklós miniszterelnökkel folytatott érdekes beszélgetése. A Magyarország-ünnepéhez a magunk részéről örömmel csatlakozunk.

MEGHALT SZIKLAY FERENC FELVIDÉKI KÖLTŐ. Kassáról jelezték: Dr. Sziklay Ferenc nyugalmazott tanügyi főtanácsos, ismert felvidéki költő és író, hatvan éves korában meghalt. A felvidéki irodalmi és politikai körök egyik kiváló alakja volt. A esek megeztálás első éveiben a bátor ellenzéki hangu Kassai Esti Újságot szerkesztette.

Nincs megegyezés az amerikai vasutas sztrájk ügyében. Amszterdamból jelezték: (MTI) A Német TI jelenti: Mint a brit híriroda jelenti Washingtonból a Fehér Házból ismerté vált, hogy Rooseveltnek a vasúti társaságok képviselőivel folytatott megbeszélésén nem tudtak megegyezni a fenyegető vasutas sztrájk ügyében. Azt hiszik, hogy szerdán Roosevelt újabb megbeszélést tart.

100 EZER BÉNGÓS HAGYATEK PÁPA SZEGÉNYEINEK. Páparól jelezték: Ötvös Sándor 77 éves pápai magánzó, aki a nyáron meghalt, most felbontott végrendelete szerint 100.000 pengőt érő házat a város szegényeire hagyta. A képviselőtestület átvette a hagyatékot.

Szomjas, fázik, elfáradt, örömeérté, bánata van?
Igyon Kupa, vagy Herkules sört!
Dreher — Haggenmacher gyártmány!

100 PENGŐT MELLÉKELT A LA-KÁSHIVATALBA BENYÚJTOTT KÉRVÉNYÉHEZ. Janovszky Antal cipőgyári tisztviselő Győrből Budapestre jött lakni. Kérvényt adott be lakásért a Lakáshivatalba. A kérvényhez zárt borítékot mellékelte és felhívta a tisztviselő figyelmét: „tanulmányozza át a tartalmát”. A tisztviselő felnyitotta a borítékot és 100 pengőt talált benne. A budapesti büntetőtörvényszék részletezés miatt 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte a tisztviselőt.

SPORT

Megértéssel kezeli az OSK a NAC pályakérdését

A múlt héten Ajtay Gyula, a NAC ügyvezető elnöke és Krüger Károly sportigazgató kihallgatáson jelentkeztek Tárcazy Feliczidesz Román miniszteri osztályfőnökkel, a Társadalmi Sport vezetőjével, hogy a NAC-ot érintő legfontosabb dolgokról tájékoztassák és támogatását kérjék a legsürgősebben megoldandó kérdésekben.

Ajtay Gyula ügyvezető elnököt megkérdeztük, hogy milyen eredményekkel tértek vissza a fővárosból?

— A lehető legjobb eredményekről számolhatok be — mondotta. — Elsősorban is azt tárgyaltuk meg a

Társadalmi Sport Vezetőjével, hogy miként lehetne megoldani, hogy Nagyváradon végre egy NB I. csapathoz méltó, korszerű sportpálya létesüljön és hogy a második sportpályát is megépítsék.

— Kérésünket és fejtegetéseinket teljes megértéssel fogadta Tárcazy Feliczidesz Román miniszteri osztályfőnök ur és felbivott bennünket, hogy mindazt, amit elmondunk előtte, írásban foglaljuk össze részleteiben is kidolgozva és úgy terjesztjük fel. Egyébként keresni fogja az alkalmat, hogy személyesen is megismerje Nagyvárad sportpálya helyzetét.

SZINHÁZ

Badacsonyi kéknyelű

Bemutató a Szigligeti Színházban

Jó kis mulatóhely a Badacsonyi kéknyelű, merész kilengést reádez ott a papucskormány alatt nyögő férj, a helyett, hogy Miskolcra utazna valami szerződés aláírására. A remek műri egy állítólagos orosz nagyherceg művészi közreműködésével történik, aki másnap megjelenik a tiszteletreméltó ur hajlékban a kisértélt hivatásra előtt, itt kezdődik a baj. Szerencsére épp akkor érkezik haza a ház kisasszonya, aki megszökött az intézetből s hogy kihúzza apját a csavából, mint matematika tanárnőjét mutatja be a „Badacsonyi kéknyelű”-ben történetekre megdöbbenően emlékező bárnőt. A mamának gyöngyöje a tanár, azért boldogan látja vendégül a fiatal hölgyet. Rettentő bizonytalanság keletkezik. Megérkezik a kis lány szerelme is, aki a mama túláradó örömeire hirtelen fizika tanárnak neveznek ki. Áltanárokkal népesül be a ház s jól is megy minden, amíg egy igazi tanár meg nem jelenik...

Kedves butaság az egész darab, nincs benne, hál Istennek, egyetlen komolykodó mozzanat sem. A tanárokért való mulatságos rajongás még újszerű is. Vidám jelenetek kavarnak a színpadon, rengeteg bohózi fordulat, tánc és dal eleveníti folyton a színt s még jellemkomikumban sincs hiány. A feleségétől rettegő férj szerepében Lendvai Csipa humor és ötlet. Remek alakítás. Göndör Klári, mint alhercegnő és matematikus, aranyos önfeláldozással mozog a groteszk területein. Szabó Ernő is kifogyhatatlan a mókáiban. Antal Erzsébet nyugodt játéka és szép éneke sokat emel az előadás s helyesen mozog és énekel a nagyon törekvő Lányi Emmi is. Gulácsy színészi erényei, a jó megjelenés s a kellemes ének megint rokonszenvesen érvényesülnek s Ross József ismét kitűnően rajzol meg egy mulatságos figurát.

A zenekart Matolcsy karnagy vezeti s az eleven, fülbemészó muzsikával pompásan festi alá a játékokat.

A színházi iroda közleménye:

„Badacsonyi kéknyelű” szerdán és csütörtökön este

Badacsonyi kéknyelű című operett-újdonsg szerdán este háromnegyed 7 órakor A-berletheben, csütörtök héreltszünetben kerül színpadra Szabó Ernő rendezésében. Főszereplők: Göndör Klári, Lányi Emmi, Antal Erzsébet, Szabó Ernő, Ross József, Lendvai Lajos, Gulácsy Albert, Halasi Gyula és Barsi Béla. Csupa humor és kacagás. Hangulatos muzsika. Pompás díszletek.

Gyermek-előadás december 24-én, délután 3 órai kezdettel. Színpadra kerül: *Lacika karácsonya* című karácsonyi gyermek mese-játék. Sok ének és tánc. Humor és vidámság. Jegyek elővételben már válthatók.

Karácsony este nincs előadás!

Karácsony mindkét ünnepén 3-3 előadás lesz a színházban. Karácsony első ünnepén délelőtt 11 órakor: *Fekete Péter* „olcsó helyárrakkal”. délután egyenved 4 órakor és este háromnegyed 7 órakor: *Badacsonyi kéknyelű* c. operett-újdonsg rendezésével.

Karácsony másodnapján délelőtt 11 órakor: *A két kapitány* „olcsó helyárrakkal”. délután egyenved 4 órakor: *Badacsonyi kéknyelű* című operett-újdonsg rendezésével. este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter* rendezésével.

Jegyek az összes előadásokra már válthatók.

Karácsonyi ajándéknak vegyünk színház-jegyet!

Népművelési előadás keretében hétfőn este háromnegyed 7 órakor Bókay János nagysikerű színműve: *Az utód* kerül színpadra *filleres helyárrakkal*. Biztosítsa jegyét idejében.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztési felelős: Dr. Paál Árpád
A kiadásért felelős: Dr. Virág Jeromos

Készült a Szent László-nyomda r. t. hőrforgógépén, Nagyvárad, Szigligeti utca 4. szám

A villamosok karácsony-estli menetrendje

A Nagyvárad Városi Vasút Üzletigazgatósága ezúttal hozza tudomására a t. utazó-közönségnek, hogy december 24-én, karácsony szent estéjén a villamosok este 7.30-ig közlekednek olyképpen, hogy az utolsó kocsit a Szent László-térről minden irányban 7 órakor indul a végpontok felé.

Mi újság a piacon?

Gyümölcsfélék (közepes felhozatal): 1 kg. alma 2.50-3.80, körte 3.-3.80, hecsedli 1.80-2.-, dió 6 pengő.

Zöldségfélék (közepes felhozatal): 1 kg. burgonya 0.28-33, szárazbab 1.06, répa 0.36, borsó 0.65, hagyma 0.24-0.30, cékla 0.30-40, káposzta 0.34, vörös káposzta 1.-1.20, petrezselyem 0.50, 1 drb kalarabé 0.30-40, zeller 0.10-20, 1 drb torma 0.50-60.

Élőállatok (Gyenge felhozatal): 1 drb szarvasmarha kg. 2.10, fejős tehén 900-1800, szopós borjú kg. 2.20, igazló 400-900, parádés 900-2000.

Tejtermékek (Semmi felhozatal): 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 10.20, juh-túró 5.80, tehéntúró 1.76, tejjel 2.20, sajt 4.80.

Kenyér: 1 kg. egységes 0.58.

Szárnyasok (Semmi felhozatal): 1 pár csirke I. o. kg. 4.40, sovány liba 4.80, pulyka 4.80, sovány ruca 4.70, tojás 0.24-0.32.

Húsok: 1 kg. marhahús 5.10, disznóhús 5.-, növendékmarha 5.40, juhús 4.50, bivalyhus 4.70, teperő 5.80.

Hal-félék: 1 kg. sülv ponty 6.-, 1 kg.-on felül 8.-, köröshal 4.50-6 pengő.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 23.
Budapest I.

- 8.55 Délelőtti muzsika.
- 10.15 A Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekara.
- 11.15 Népszerű nyitányok.
- 11.40 Károlyi Amy előadása.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara
- 15.00 A rádió diákhírei.
- 15.10 Beszélgetések.
- 15.40 Dr. Hankiss János előadása
- 17.20 Berliini filharmonikusok.
- 17.00 Tarkas Béla cigányzenekara.
- 17.25 A Földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
- 17.50 Humor nagy mesterek műveiben.
- 19.00 Se szó, se beszéd — muzsika.
- 19.35 Szinyei Merse Jenő dr. m. kir. valóság- és közoktatásügyi miniszter előadása.
- 19.50 Deryné Kisszonyi Szimóni
- 22.40 A rádiózenekar műsorából.

Budapest II.

- 19.00 Francia nyelvoktatás.
- 19.30 Franck Cesar: A-dur szonáta.
- 20.00 Várady Magda énekel.
- 20.30 Kovács Tibor előadása.
- 20.55 Barabás Sári és Herbert Ernst énekel.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

- Férfi ruhákat, használtakat legjobban vehet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910
- Jóhangú 3+1 radio olcsón eladó. Pece-u. 16. 192
- Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Beláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131
- Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Ozy. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 265
- Modern új hálószoba bútor lakáshíány miatt eladó. Gyulai Pál-u. 7. Telefon 16-62, 28-69. 279
- Kifogástalan állapotban levő valódi perzsa bunda eladó. Cim a kiadóban. 24
- Eladó nagy állomástól 5 percre szőlővel beültetett háztelek. Értekezni Sz. rancse-u. 1. 280
- Eladó falra akasztható dobkalyha. Balassa-tér 3. ajtó 3. 291
- Kombinálszoba, konyha, rekamier eladó. Verő asztalos, Kapucinus-u. 11. 725
- Székegyhídon 4 szobás beköltözhető ház üzlethelyiséggel, 400 □ gyümölcsös, piac téren 35.000 P-ért eladó. Cim a kiadóban. 266
- Karácsonyi ajándéknak gyöngydrszek, angora koszttyú és sal eladók. Szaniszló-u. 6. 285
- Zongora, márkás, rövid keresztűres eladó. Andrássy-út 36. Délelőtt 9-11-ig.
- Cipőgyári kézi stancógép jó állapotban eladó. Nádai Ferenc-utca 2. 237

Különféle

- Fertőtlenítést, poloska, mely ée mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlati vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313
- Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutoras, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 684
- Sajáttermésű boraimnak kimeresét megkérdeztem. Lustyák Imre, Pál-utca 2-a. 282
- Székegyhídon jogfolytonos első nagyvendőglő teljes felszereléssel olcsó bérletben, családi okok miatt átadó. Cim a kiadóban. 255
- Fajalma olcsón beszerezhető Szacsav-utca 17. pincében. Teleki-u. 2. 246
- Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakob műszerésznel, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65
- Karikagyűrűjét megtaláltuk. Kérjük átvenni. Kelemen Mihály műkészcőrülde, Muesolin-tér 5. 278
- Menyasszony és koszorúleány művirág faldíszek és kézicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raklárón, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnék. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál)
- Katolikus Lexikon teljesen új állapotban kapható a Magyar Lapok kiadóhatalában. 277
- Keresztény tisztviselő, több évi úradai gyakorlattal állást keres január elsejére. Címeket a kiadóba kér. 159

Kövérházakban és vendéglőkben készült **MAGYAR LAPOK**-ot.

Állást nyec

Nilgesz-telepen vagy környékén lakó lapkihordót felvesszünk. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában. 1

Német nevelőnőt keresek. Címeket a kiadóba kérek. 285

Állás keres

Jó bizonyítvánnyal sofóri állást keresek, vidékre is. Címét a kiadóba kérek. 279